

Савецкая Беларусь

Орган Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту Саветаў БССР.

8 год выдання.

ШТОДЗЕННАЯ ГАЗЕТА.

№ 81 (2269) Чацвер, 5-га красавіка 1923 г.

Менск, рогу вулицы Ленінскай і Карла Маркса (2-гі Дом Саветаў).
Тэлефоны: Рэдакцыя—№ 478.
Рэдакцыя—№ 769.
Матэрыял прымаецца—з 9-га да 3/4 года.
Нывыкрыстаныя рупіюны назда аўтарам
— не вяртаюцца.

ПАДПИСНАЯ ПЛАТА:

На 1 год 80 р.
3 240 р.
6 480 р.
1 год 80 р.
Выводзіць: Імпэрыялізм
ісповядні 10 р.

ПЛАТА ЗА АБСТЫН:

За кожную літару абстаына 50 к.
За кожную літару абстаына 1 р.
За кожную літару абстаына 1 р.
Спаганьне на 50 проц. абстаына.
Звыш тэрытуры бранца 10 проц. абстаына.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫ:

За 1 літару 35 к.
За кожную літару 15 к.
Імпэрыялізм і імпэрыялізм 15 к.
За кожную літару 15 к.
За кожную літару 15 к.
Публікацыя ў «Савецкай Беларусі»—3 руб.

ПАДПИСКА ПРЭМАЊА: у каторым газэце, на ўсіх аддзельных Беларускай Дэмакратычнай Выдавецтва і на ўсіх парт.-гос. публікацыях.
АБСТЫН ПРЭМАЊА: каторай газэце: Менск, рогу Ленінскай і Карла Маркса (2-гі дом Саветаў).

АБ РАЗЬМЕРКАВАНЬНІ СЯ-ЛЯНСКАЙ ПАЗЫКІ.

Водгук даных на 20 сакавіка, сума разьмеркаваных аблігацый сьлянскай пазыкі па ўсёму СССР перавысіла 100 мільянаў рублёў.
Да 1 красавіка па ўсёй Беларусі разьмеркаваны пазыкі ўмяшчальна сьлянскага гаспадарства на 1.695.622 руб. З гэтай сумы разьмеркавана ў сельскіх мясцовасцях БССР 1.267.397 руб. 50 коп., што да агульнага заданьня складае 39,6 проц. Рэшта-ж, у суме 356.080 руб., разьмеркавана сярод найболей частак, якія знаходзяцца ў межах БССР.
Гэта сума, атрыманая ў працягу двух месяцаў, павінна быць прызнана вельмі значнай. Пры атрыманні гэтых вынікаў неабходна ўлічыць, што разьмеркаваны пазыкі праходзілі ў вельмі цяжкіх варункх. Увесці ў гэты час праводзіліся цэлы шэраг ударных кампаній: па самаабкадаваньню, па хлябавартаваньню, па ліквідацыі педальнікі і запавячальніцы па сьведках, па ўмяшчальнага капіталу кааператараў і інш. Пры гэтым у большасьці раёнаў кампанія разьмеркаваных пазыкі ішла па часу апазытны, і гэта зрабіла разьмеркаванне пазыкі надзвычайна цяжкім.
Гэтыя умовы працы па пазыцы часткова і прымаў да таго, што ў некаторых раёнах апарат, які праводзіў разьмеркаванне пазыкі, ужываў часамі метады, якія ілі ў разьмерку ўказанымі цэнтру. Згодна агульных дырэктываў ураду і падрабязных указаньняў месцам, які на адзін раз даваліся Наркамфінам Саюзу, разьмеркаваны пазыкі павінна была праходзіць у добраахвотным парадку на падставе шырокай расхвальна-прапаганды грамадзкай кампаніі. Ніякіх заканадаўчых ці адміністрацыйных норма, абавязваючых сьлянскую пазыку, савецкім урадам не ўсталявалася і ня можа быць ўсталявана.
Між тым, прыяцці добраахвотнасці пры разьмеркаванні пазыкі ў некаторых мясцох парушаўся. Мы ўпяршыню праводзім шырокую кампанію па пазыцы ў вёсцы. Масовыя органы ня маюць неабходнага волітэ ў гэтай працы. Таму ў некаторых раёнах яны падыйшлі да не з тымі-ж метадамі, якія зьяўляюцца для іх звычайнымі пры зьбіраньні падатку і якія зусім нечужбыя ўжываць пры разьмеркаванні пазыкі.
Тыя плянывыя меркаваньні аб падкладанні сумы разьмеркаваных пазыкі на месцы, былі ў пазычных раёнах прынятыя, як абавязковыя да выкананьня заданьня.
Замест таго, каб весці працу па пазыцы на падставе шырокай расхвальна-прапаганды кампаніі аб выгодах і значэньні пазыкі, некаторыя месцовыя органы пайшлі па лініі найменшага

ЗАДАЧЫ АБАРоны САВЕЦКАГА СЯЮЗУ.

3 прамовы Рыкава на адчыненым пленуму ЦС ТДА-Авіахіму.
Трэба хімізаваць СССР.
МАСКВА, 3-4. Адчыніўшы 2-га красавіка пленум Цэнтральнага савету ТДА-Авіахіму, т. Рыкаў коротка сьпічыўся на 5-підгодзінных выніках дзейнасці гэтага добраахвотнага таварыства. Азначыўшы дасягненні таварыства (рост ліку членаў, умацаваньне матэрыяльнай базы і г. д.), т. Рыкаў зазначыў, што галоўныя недахопы, гэта—слабасць нізавоў сеткі і недавольнае энэргічнае тэп і працы.
Потым Рыкаў напамінаў аб перададзенай саюзам ураду дакладнай запіцы найважнейшых вучоных і тэхнічных і інжэніраў, якая дазваляе хімізаваць сьлянскую пазыку ў разьмерку хімічных прамысловасьці і хімічных ведаў. Гэтае пытаньне група вучоных настаўлена амаць на тую-ж вышынню, на якую мы ў сваёй час ставілі пытаньне аб электрыфікацыі краі. Можна спрытаваць аб тым, ці зьяўляюцца электрыфікацыя і разьмерку хіміі роўназначнымі ў агульным працэсе разьмерку вытворчых сілаў нашага краі, але зусім бесспрэчна, што без вліваўнага, шпаркага разьмерку хімічных прамысловасьці і хімічных ведаў і падтрыманьня гэтых сілаў з боку шэрагух пераходных мас на ня ўдасца зьдзяльняваць вырашчаны пытаньне аб індустрыялізацыі.
ТДА-Авіахім змагаецца за мір.
Званачышы на працу ТДА-Авіахіму ў гэліне дапамогі абароне і распаўсюджваньня ваенных ведаў сярод рабочых і сялян, т. Рыкаў сьпічыўся на пытаньні аб роля ваеннае прамысловасьці і яе сувязі з усёю гаспадар-ствам краі.

НА ПРАЦЭСЕ ГРАМАДЫ.

Блытанія паказаньні сьведка абвінавачаньня.—Староста ня здольны адрозьніць кампартыю ад ППС.
Вільня, 3-ІУ. На 23-ці дзень працэсу Беларускай Грамады дэпутаты сьведкі абвінавачаньня. Сьведка паліцэйскі Мянтус паказвае, нібата Валашын, які прыхаў у вёску на мітынг, даведваюся ў сьведкі, ці няма там камуністычнае арганізацыі. Гэты-ж сьведка «сам чуў», як Валашын пагражаў пасьля разгрому ў Саколцы старасце, што ён будзе павешаны на слупе ад ліхтара. Водгук слоў сьведкі, Валашын, нібыта, яму самому пагражаў павешаньнем.
Абарона запытала сьведку, каму меркавалася прадаць заяву аб вызваленьні палітычных вязьняў, пра якую апавядаў сьведка. Сьведка адказаў: «Ня ведаю, магчыма, што савецкай улада».
Цінавыя паказаньні да сьведкі—ранейшы слоніскі староста. Сьведка лічыць, што Грамада, ППС, «Вызваленьне»—усе камуністы. Сьведка заявляе, што Грамада была ўзброена, і што ў лесе праводзіліся нават тайныя вайсковыя практыкаваньні. Пры вобшыках, аднак, была знойдзена адна толькі стрэльба, якая, як выявілася, належала паліцэйскаму. Сьведка выявіў кампраметуючую яго палітычную няпсьменнасць. Мін і іншым, на запытаньне абароны, ці ёсьць розьніца між праграмамі камуністычнае партыі і ППС, сьведка адказаў: «У праграме ёсьць розьніца, але на практыцы абедзве партыі закліваюць да рэвалюцыі». Старшыня памянаецца выразаваць сьведку і адхілае ўсыдаж усе запытаньні, якія дае сьведку абарона. На гэтай глебе здарэецца канфлікт між абаронцамі і старшынёю суду.

НАДЫХОД ТРывожных ПАДЗЕЙ НА БАЛКАНАХ.

МУСАЛІНІ АРГАНІЗУЕ БАНДЫ ДА НАПАДА НА ЮГАСЛАВІЮ.—АЛБАНІЯ-ЮГАСЛАВІЯ ГРАНЫЦА ЗАЧЫНЕНА.
БЕНА, 3-4. Водгук паведамленьня з Буграду, абавіны павярнуў у справе ў Югаславію паведаміў югаслаўскаму ўраду, што Албанія пачынала значны аблака-югаслаўскую граніцу з прычыны пошасць тыфусу ў прыгранічных абласцях Югаславіі.
Югаслаўскае міністэрства замежных спраў дараўнае югаслаўскаму павараў у справе ў Тыране (станцыя Албанія) перадаць албанскаму ўраду, што ў Югаславіі няма пошасць тыфусу ў такіх раз-

КАМУНІСТЫЧНАЯ ЗМОВА ў КАНТОНЕ. У ПОЛЬШЧЫ.

НОВАЯ ХВАЛЯ АРЫШТАУ.
ЛЕНДАН, 3-ІУ. З Кантону паведамаюць, што кантонскае паведаманьне «выкрыла новы план камуністычнага паўстаньня». У зьяўляюцца з гэтым арыштавана 15 чал. Як заявляе кантонскае ўлада, камуністы ў супрацьпачыньне з сьлянскім рыхтвалам напад на Кантон з 3-х бакоў. Далей перадаюць, што з прычыны «ненадзейснасьці» некаторых вайсковых часцьёў Кантону, ГОРАД АБЕШЧАН НА ВАЕННЫМ СТАНОВІШчы.
ПЕКІН, 3-4. У раёне Чэнтай—станцыя Пекінь-Ханькоўскае чыгуначна-распачалася бойка між войскам Ан-гаўчын (армія нацыянальнага адхіжаранья на чале з Чжан-Цю-Лінам) і войскам нанкінскага ўраду.
ЯНОСІЯ ІМПЭРЫЯЛІЗМ ВІМУШАННЫ НА УСТОЊНІ.
ШАНХАЙ, 3-4. З Амоі паведамаюць, што японскі консул зьявіўся да нітай-

У ПОЛЬШЧЫ.

ЗАБАСТОўКА РАБОТНІКАў ТРАНСПАРТУ.
Гэтыя дні транспартныя работнікі так званых тышчынаўскае чыгуначнае вэтка забаставалі з прычыны зьмяньшэньня ім заробатнай платы.
ТРывога з-за МУРАШКІ.
«Газета Поранна» (№ 38) паведамае, што Ю. Мурашка, вядомы да савецкай сьлянскае саюзаў 6. афіцэр Беларускай і Балтыйскай, прэсуданых вайсковых служб у Варшаве на кару смерці і павольна выданых Савецкай, быў прысуджан да 2 гадоў вастроўкі за свой вышын.
Зьмяньшэньне вастроўкі Мурашка ён быў павольна дэпартаваў гэтаму Старам на курорце Занавале. Нездольна даваць паліцыя Мурашка павольна Занавале, і ён выхадзіць, нішто ня ведае. Баяцца, каб ён зусім не загінуў.
1700 ПРАСТУПКАў ПРОЦІ АДМІНІСТРАЦЫЎ ПАНТАГОСА.
За мінулы месяц у Вільні пантагоза да адказнасьці 1700 асоб за розныя праступкі проці адміністрацыйных панагозаў.
СЛАБЫ ЗБОР.
Беларускае т-ва пачынае атрымаць ваіны абараньна-ваіны гэтымі дзямі ў Вільні вядуць зборку ахвяр на карысь Беларускага прагучку для сьрот. Сабрана толькі 615 злотых і 35 грошаў.

МОЦНЫ НЕПАКОЙ У БЕЛГРАДЗЕ.

БЕНА, 3-ІУ. Як паведамляюць югаслаўскія газэты, албанская югаслаўская зачынена. І гэта выклікае ў палітычных колах Буграду вялікі непакой, бо мяркуецца, што Албанія знаходзіцца напярэдадні ўтварэньня з Італіяй новых

СТОТЫСЯЧНАЯ ДЭМАНАСТРАЦЫЯ ў ПРАЗЕ.

ПРАГА, 4-ІУ. У дэманстрацыі пратэсту рабочых мас проці рэацыянаў формы сацыяльнага страхаваньня ўдзельнічала больш 100 тысяч рабочых. Вялічэны лік паліцыі і жандармэры надавалі цэнтру гораду выгляд вайсковага лагэру. Маніфэстанты бурна віталі выступленні камуністычнай партыі лэўгун усеагульнае забастоўкі на 11-га красавіка.
З такім самым посьпехам праішлі дэманстрацыі ў і іншых камуністычнага дэпутата Катарыяна.

НАША ДАВЕР'Е СУМЛЕННЫМ СПЭЦЫЯЛІСТАМ.

МАСКВА, 3-ІУ. Адчыніўшы 8-мі ўсеагульнае зьезд тэкстыльчыкаў. Чужа-вядомыя госьці—Рышт (Францыя), Су (Італія), Бауман (Чэхаславацыя) і Бутгаў (Англія)—гораць віталі тэкстыльчыкаў СССР.
Томскі, сьпічыўшыся ў сваёй прамове на шахцянскай зьездзе, зазначыў, што каз-б прэфэсаў адносілі больш уважліва да працы вытворчых парад, які шахцянскае зьездзе была-б выкрыта зьезд раней. Закравушы ўзаема-

НА РЭВАЛЮЦЫЙНЫХ РЕЙКАХ ДА НОВАЕ БАРАЦЬБЫ.

Згод, у выніку якіх італьянскія ўладу ў краі значна павялічыліся. Газэты, пераважна харвацкія, распаўсюджваюць трывожныя чуткі аб падрыхтоўках мажорнага паўстаньня ў прыгранічных абласцях Югаславіі.
МАСКВА, 3-4. На заключным пасяджэньні кангрэсу Прафінтэрну, якая кангрэсу ўхваліў адозву ў заможных рабочых і вёсках проці блага тэрору і наступу капіталу проці фашысцкае дыктатуры, за зьяўленьня ўсіх вязьняў калітэ, за поўнае вызваленьне прэзідэнта Кангрэсу заклікае рабочыя масовыя барацьбы за рэвалюцыйны і інтэрнацыянальны фронт.
У зьмену ранейшага парадку, кангрэсу ўхваліў выбараць свайго сьладу не выключнае бюро, а партыйныя саветы, якія канцэна паўнамоцным органам Прафінтэрну між кангрэсамі і аб'яўляецца раз і адзін савет вылучае з свайго сьладу рабочы орган Прафінтэрну—выканавчае бюро.
Кангрэсу аднагодна зацвердавае свайго сьладу ў кантралі сьвету ў складзе 95 членаў і 18 кандыдатаў. У склад выканавчага бюро паставіліся выбараць 19 членаў і 13 кандыдаў.

РАБОЧЫЯ ПРАТЭСТЫ ПА ўСЕЙ РУМЫНІІ.

БЕНА, 3-ІУ. Водгук паведамленьня з Бухарэсту, рух пратэсту проці масавых арыштаў рэвалюцыйных рабочых у Сямі-градзе пашыраецца. У Банат-Камале (прамысловае цэнтру Тэмашарскае акругі) праводзіцца аднагодзіная забастоўка пратэсту проці арыштаў. Дэлегацыя рабочых Банат-Камале ўвадала міністру ўнутраных спраў пратэст проці арыштаў з 20 тысячамі подпісаў.
Маючы на ўвазе пашырэньне руху пратэсту, ўлада вызваліла зьвязаных у Клаўзэнбурскіх астрозе кіраўнікоў прафсаюзу, за выключэньнем старшын унітарнага прафсаюзу Мюлера. Аднак, вызвалены з-за салідарнасьці з рэшта арыштаваных паставілі застатца ў астрозе і на спыняць галоўнае забастоўкі да вызваленьня ўсіх зьвязаных.
МАСКВА, 3-ІУ. 2-га красавіка адчыніўся зьезд мэксіканскае кампартыі. Галоўны пачынальнік вядуцца такімі: пачынае аб казіннасьці і аб'яўляюць зьяўленьня краі імпэрыялізму, атрымаў пытаньне, барацьба проці транжыраў.
На зьездзе будзе абмяркоўвацца таварна пачынае аб узмацненьні працы партыі на прадыямствах і аб барацьбе проці буржуазнае праграмы Аброгана (кандыдат у прэзідэнты на надхадзучых выбарах).
ПЕРШЫ МЭР-КАМУНІСТ.
НЬЮ-ЁРК, 3-4. З Буэно-Айрэс паведамаюць, што Канда-Вэрд (у правым Корада ў Аргентыне) мэрам гораду ўпершыню абраны ў Аргентыне камуніст.
У КУЛАЦКАЙ ЛІТВЕ.
ПРАСТАУЎНІКОў АПАЦЫЙНАЙ ПРАСЫ НЯ ВЫПУСЦІЛІ З КОўНІ.
Прастатунікі апацыянальна літоўскай прэсы: рэд. дацэнтка «Рытас» і рэд. сацыялістычнага «Летуос Жэніс» не атрымалі даволу выхадзіць з Коўны ў Кевіліберг, што выклікала ў апацыянальных колах вялікае абурэньне.
БЮДЖЭТ ЛІТВЫ.
«Кур'ер Віл» паведамае, што рэд. літоўскай міні-страў закончыла разгледзь бюджэту на 1928 г. Выдаткі вылічаны

ПРЫЧЫНЫ АНТЫСАВЕДКАЙ ПАЛІТЫКІ ГРЭЦЫІ.

З боку грэцкага ўраду і прыватнасьці міністра замежных спраў Міхалюпоскае вядзеньца складанай рэзылюцыя гульня з тым, каб прымуціць нас закліпаць няказа тэроў грэцкіх дэлегатаў, якія нібы страцілі ў нас сваю асабістую маюмасьць.
Грэцкі друк, які зарэстаецца весткамі з гэтага самага дэлегатаўнага кардыта, вядзе надхуасоўнаму кампанію супраць Савецкага Саюзу і шанцажыць нас паргаві адмыя на толькі таго гандлявага дагавору, які ў 1926 годзе быў падпісан з імі адхіліліні і арыштаваным у сучасны момант дэктатарам Пангалосам, але і разарваным дэлегатаўных зносінаў наогул.
У Савецкім Саюзе, зразумела, ні адзін нармальны чалавек не зразумее, як гэта можна з-за прыватных пратэстаў некалькіх асоб, хоць бы яны былі грэцкімі дэлегатамі, ставіць пад удар нармальнае праходзячы да гэтага часу дэлегатаўнае і эканамічным зносінах абодвух краінаў. Усё гэта і засталася-б непраўдзёлым, калі-б сярод усёго гэтага грэцкага выдзіра не былі-б чутым нашамі вядомым ангельскіх дэлегатаў і сапраўды: Грэцыя ўсё больш і больш нападзе ў залежнасьці ад ангельскага капіталу і ангельскай дэлегатаў. Грэцкія фінансы ўмоцнены пры дапамозе ангельскіх банкаў.
Найбольш уплывовы з грэцкіх пачынаюць, які зьяўляюцца прыватным дэктатарам сучаснага міністра замежных спраў Міхалюпоскае, займае пасаду грэцкага паса ў Лендане. Гэты-ж

ЗАКУПКІ САВЕЦКАЕ НАФТЫ ў АМЭРЫЦЫ.

НЬЮ-ЁРК, 3-ІУ. Друк Паўночна-Амерыканскіх Злучаных Штатаў паведамляе аб новых утварках, падпісаных «Стандарт Ойл Кампані» з савецкім Наф-

ТАВ. ЛАЗОЎСКІ—ГЕНЭР. СКАРАТАР ПРАФІНТЭРНУ.

МАСКВА, 3-ІУ. Цэнтральны Савет Прафінтэрну на пасяджэньні 3-га красавіка аднагодна абраў генэральнага скаратарам Прафінтэрну тав. Лазоўскага.
МАСКВА, 3-ІУ. Цэнтральны Савет Прафінтэрну на пасяджэньні 3-га красавіка аднагодна абраў генэральнага скаратарам Прафінтэрну тав. Лазоўскага.
МАСКВА, 3-ІУ. Цэнтральны Савет Прафінтэрну на пасяджэньні 3-га красавіка аднагодна абраў генэральнага скаратарам Прафінтэрну тав. Лазоўскага.

НОВЫ ПОЛЬСКІ СОЙМ І ўрад Пілсудзкага.

Пасля амаль ні двухгадовага падгатоўкі польскай грамадзянскай думкі ў кірунку, што толькі марш. Пілсудзкі і тым, хто сьледзіць за ім, моцнае выратаваць Польшчу з яе гаспадарчага і палітычнага хаосу—сабраўшы новы польскі сойм, «выбраны на ўсё правілах новых санацыйных мэтаў».
«Урады Вель», атрымаўшы на выбарах каля 130 мільянаў, маюць выбараць сабе, што ён мае права камандаваць сойма. Вынікам такой свай палітыкі быў права пра выдара маршала соймакандыдата «Бяж» п. Бертола. Выбралі павошаўца Дамыскага. І перад гэтым напружанае соймавае атмасфера, якая зьяві-

